Ч. 252 (11.219). ЛЬВІВ, ПЯТНИЦЯ 11. ЛИСТОПАДА 1927. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік XLV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“, Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 20 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Методою Воронова.

Відродження і консолідація консерватизму.

Польський консерватизм, ще перед двома десятками літ могутній, жевладний і майже єдиновладний, звільна уступав перед наступаючими масами, щоби зовсім заломитися після світової війни. Польський консерватизм, заступлений великою земельною власністю, в добі масових рухів, зійшов був з політичної арени тихо і без гомону. В першому польському соймі („установчому“) він ще був репрезентований кількома могіканами, перетранспортованими туди з австрійського парляменту та вибраними з Познанщини, фортеці всякої реакції. Ухвалювана два рази соймом і ані разу не здійснена земельна реформа погрожувала ліквідацією великої земельної власности, а тим самим руйнацією основ суспільного консерватизму.

Земельної реформи не переведено з огляду на „креси“. Клич усіх польських партій: „польська (себто великовласницька, яку ідентифіковано з польською!) земля польському хлопові!“ — важко було здійснити з огляду на недостачу засобів у державній скарбниці. До тогож і спроби осадництва та кольонізації на „кресах“, інтензивно ведені до 1922 року, не дали сподіваних наслідів. В таких умовах здійснення земельної реформи було би рівнозначне з переходом землі в руки місцевого (українського і білоруського) населення, що знову спричинилоб підрив „польського стану посідання“. А — зовсім природно — такий оборот справи не йшов по лінії польської політики, все одно: правої, центрової чи лівої. Бажання зберігти „стан посідання“ за всяку ціну врятувало велику земельну власність. Коли з фінансово-економічних причин не можна великовласницької землі на українсько-білоруській території всеціло передати польському елементові, то краще зберігти її в посіданні дотеперішніх власників. Земельну реформу переведено не лише в Рад. Союзі, але вповні або частинно й у Латвії, Естонії, Чехословаччині, а навіть Румунії. Тільки Польща остала оазою старого земельного устрою серед моря соціяльних змін. Рішаючим був тут перебільшений „патріотизм“ польських законодавців і виконавців.

Та всеж таки довший час польський консерватизм находився в стадії летаргу. Велика власність, непевна свойого завтра, животіла в стані політичної пасивности. Аж травневий переворот вивів польський консерватизм із палацових заскарків на арену політичної активности. Тут довелось нам заобсервувати дивний парадокс: переворот, звернений проти політичної реакції, воскресив суспільний консерватизм. Очевидно, також загальна реакція, яка в останніх літах проявилася в повоєнній Европі, — після революційно-анархічних здвигів — причинилася до відродження і консолідації польського консерватизму. Передомовим моментом для реанімування польського консерватизму був травневий переворот. Поява на суспільній арені цього, здавалось вже забальсамованого, суспільно-політичного напрямку — і то саме в часі повалення реакційного уряду Хієнопяста — назвали ми парадоксом. А всеж цей парадокс був вислідною обставин й умовин. Бо польський консерватизм міг зазначитися тільки після усунення зі сцени польської реакції з крайно шовіністичним підкладом з одного боку та опісля приходу до влади діячів лівої закраски, хоч і значно вилинялої. Тільки на тлі таких контрастів міг яркіше замерехтіти польський консерватизм.

Від травневого перевороту починається його ріст. Несвіж-Диків-Яблонів — ось ланцюг, що звязує поодинокі етапи консолідаційних здвигів польського консерватизму. Значну опору найшов він у новому режімі. Офіційні кола, пошукуючи союзників до боротьби з хієнопястівськими „упавшими ангелами“, створили сприятливі умовини для відродження консерватизму, який до тогож почав у нових державців сповняти ролю терезки у насилу маркованій політичній рівновазі. Таким чином „санатори“ посередньо стали збірним Вороновим для змиршавілого польського консерватизму. Операція пройшла розмірно легко і щасливо. Пацієнт почувається добре, виявляє життерадісні настрої, а одночасно не становить більшої погрози для нових державців. Кожної хвилі, колиб того вимагала потреба, польський консерватизм може бути привернений до попереднього стану пасивности. До тогож це союзник просто ідеальний, бо над ним постійно висить Дамоклів меч земельної реформи.

Відмолодження польського консерватизму поступає дальше. Висловом його молодечої „активности“ було жовтневе порозуміння трьох консервативних груп: Партії Християнсько-Народової (своєрідна відміна передвоєнних подоляків), Організації Консервативної Праці Державної і Правиці Народової та створення спільного політичного бюра на плятформі ухваленої і проголошеної декларації. Ця декляраиця є політичним „вірую“ польського консерватизму.

На чоло своїх домагань виставляє польська консерва конечність основної направи державного устрою через створення „рівноваги“ між законодатною і виконавчою владою. Головно йде про наділення законодатним -ом голови держави та обмеження парляментарної відповідальности уряду. З черги виставляється домагання відбудови і поширення обсягу діяльности самоврядування з поминенням самоврядної однородности.

„В польській державі польський нарід, який створив ту державу, повинен мати спромогу кермувати своєю долею. У відношенні до непольських національностей, що осілп(!?) в польській державі, треба змагати до поширення серед них почуття льояльности до польської держави при повній свободі для них зберігати їх прикмети та розвивати своєрідну культуру, одночасно не допускаючи до агітації [illegible] проти єдности республики. Розвиток національного почуття серед племен, що від віків тяготіють до польської культури, не повинен відбуватися штучно зі шкодою польського елементу на країнах“.

Дальші вимоги торкаються економічних питань, охорони капіталу і приватної власности, податкової системи, збереження великої земельної власности і створення середньої та припинення земельної реформи, а щонайменше повільного переведення її згідно з постулятами консерватизму.

Окремий уступ консервативної декларації присвячений католицькій церкві, яка повинна зберігти передове становище при підтримці мирних настроїв у віроісповідній ділянці.

Ось головні точки, на яких побудовано активізацію польського консерватизму та створено „Консервативний Комітет“ з представників трьох груп для кермування консервативним рухом і здійснення його програми.

Очевидно, в своїх національно-політичних тенденціях польський консерватизм не відбігає від „програми“ польської шовіністичної буржуазії (ендеції і її „християнських“ та куркулівських відмін). Йдучи втоптаною стежкою, так добре відомою нам з передвоєнних часів та втягнувши в себе подих польського воюючого націоналізму, польський консерватизм проявляє більш стримані і традиційно вишліфовані форми. Він теж хоче проковтнути непольські народи під покришкою монополістичної супрематії пануючої польської нації, але не як перебірчивий ендецький первістняк, лише в сосі „свобід“ на „своєрідну культуру“. Соціяльний бік консервативної „програми“ — зовсім природно — не римується з нашими змаганнями, але він може бути для нас остільки переходово „симпатичніший“, що поневолі може стати для нас депозитарем земельного капіталу.

На шляху до замирення.

(Польсько-нім. господарська війна і спроби її ліквідації.)

I.

Після успішного зреалізування американської позички, черговим завданням польської заграничної політики є покласти край господарській війні та привернути нормальні торговельні взаємини з Німеччиною. Ця проблема від деякого часу набрала прикмет гострої актуальности і преса, як польська так і німецька, присвячує їй багато, навіть дуже багато уваг[illegible]

Митна війна, яка тягнеться вже від липня 1925 р., є щонайменше невигідна для обох сусідів. Коли зважимо, що Польща межує безпосередньо з Німеччиною, що господарська структура обох держав є ріжна, — перша країна хліборобська, друга промислова, — що торговельні звязки польських земель з німецькими мають за собою довгу традицію і т. і. — то зрозуміємо всю ненормальність теперішньої ситуації, яка тільки завдяки впертости деяких заінтересованих а впливових кругів та яскравій політичній ворожнечі могла перейти в стан хронічний.

Та необхідність міжнародньої господарської співпраці висуває життя в імперативній формі не тільки декляративно, в тезах Міжнар. Економічної Конференції, але й на ділі. Це бачимо хоч би в тому, що **мимо воєнного стану** торговельний польсько-німецький оборот постійно зростає. В перших сімох місяцях за цей рік Німеччина вивезла до Польщі за 237.758 тисяч зол. з золоті (проти 90.424 тис. минулого року), а Польща до Німеччини за 248.226 тисяч зол. в золоті (проти 177.757 тис. мин. року). Не кажемо вже про своєрідні вартости контрабанди, яка ломила і ломить весь час закони господарської ізоляції. Цей імператив співжиття змушував також обі сторони швидко після проголошення війни думати про замирення та висувати ріжні пляни провізорій. І так у червні 1926 р. запропонували „провізорію“ німці, а в грудні тогож року поляки. Та так, як першої „провізорії“ не приняла Польща, називаючи її „**societas leonina**“ так другої не приняла Німеччина, боячись, що згода її в цьому напрямі загальмує справу остаточного зліквідування конфлікту.

Сьогодні — після того, як заінтересовані в торговельному трактаті круги по обох боках кордону повели рішучий наступ у пресі і натиск на уряди, — оба контрагенти є предисповані до заключення угоди на господарській плятформі. Але трудноці, які виростають на шляху до замирення не є маловажні. Правда — політичні суперечности, звязані умовно з відновленням переговорів, у більшости усунені. Це справа оптантів, як також недавно полагоджена в користь Німеччини справа осідку в Польщі німецьких громадян. Та зате господарські суперечности усунути не так легко. Вони в першій мірі гостро підкреслювані в Німеччині, де інтереси аграріїв і важкого промислу ідуть в розріз з великою частиною імовірно суттєвого змісту майбутнього договору і його конкретними наслідками. Власне аграрії — себ-то великі землевласники — з їхнім могутнім „Райхсляндбунд-ом“, репрезентовані політично нім.-національною партією, а в уряді впливовим міністром Шіле, завзято поборюють господарське порозуміння, розпинаючись за „увіковіченням нім.-польської митної війни“. Є це очевидно боротьба за шкурні інтереси, які довелось би німецьким аграріям частинно жертвувати в користь загальної справи.

Що це була би лиш **частинна**, а навіть дрібна жертва, переконаємося, спиняючись на важніших пунктах будучого трактату.

II.

„Торговельний договір не є виявом любови“. Тими словами успокоював нім. міністр загр. справ Штреземан розсерджених націоналістів, підкреслючи дальше, що „німецька реформа хліборобства мусить бути узглядкена в договорі“. Колиж зважимо ще, що німці готові згодитись на ввіз із Польщі не більше як 100-тисячного (в тонах) контингенту вугля, підчас коли польський уряд обстоює при тричі такій скількости, — то заздалегідь можнаб передбачувати тернистий шлях переговорів або прост[illegible] їх перерву.

Бо якраз Польща хоче забезпечити собі в договорі перш усього вивіз аграрних продуктів і худоби, а потім вугля, дерева і т. і.

Та з аграрними продуктами мабуть уже не так страшно.

На вивозі збіжа і бараболь навряд чи може при сучасному стані хліборобської культури так дуже Польщі залежати. Краєва продукція одного і другого — як це виразно виявили останні роки, — більш-менш вистарчає тільки на покриття власних потреб, так, що про якісь лишки для експорту важко говорити. Навпаки — при слабих урожаях Польща засуджена на ввіз збіжа з заграниці. Ось взяти хоч би пшеницю, якої від 1. серпня 1926 до 30. червня 1927 вивезено 16.784 тон, а ввезено в тому часі 216.895 тон. Також само більше ввезено як вивезено жита і вівса. І тепер уряд Пілсудського, — навчений сумним досвідом минулого, коли то після жнив вивожено за дешеві гроші збіже, ратуючи тим торговельний білянс, щоби на передновку спроваджувати знов його по високих цінах, — заповів (бодай теоретично) більше доцільну збіжеву політику, будову елеваторів і т. п.

Небезпечнішим для німецьких аграріїв міг би за те бути ввіз худоби, в першій лінії безрог, на якому то Польщі дуже залежить. На цьому пункті Німеччина буде безперечно менш уступчива — обмежуючи цей ввіз і малим контингентом і ветеринарійно-поліційними приписами. Про це виразно говорить нім. господарська преса.

Не менше як на худобі залежить Польщі на експорті домашньої птиці та яєць. Цей експорт, мимо митової війни її так більшав, а яйця ішли в 80 проц. до Німеччини.

Болючим пунктом договору був би вугіль. Вугільна квестія в Польщі взагалі вельми інтересна.

Господарська війна з Німеччиною булаб викликала ґрандіозну крізу в польському вугляному промислі, колиб не ідеальна конюнктура, яка витворилась тоді завдяки штрайкові англійських шахтярів. Польща кинулась тоді на англійські ринки збуту і тим врятувала себе від катастрофи. На тих ринках удержалась в більшости й до сьогодні, одначе конкуренція англійська приходиться їй дорого, так дорого, що ледві чи довго зможе вона боротись, особливо при дальшому зрості коштів продукції.

Про це говорять нам найкраще цифри.

Горішньошлеський вугольний промисл *доплачує* до кожної експортованої тонни вугля 12 зол. Це робить при пересічному місячному вивозі 450.000 тон ні менше, ні більше а 5.400.000 золотих. Оце т. зв. дампінґ для поборювання конкуренції. Втрати ті частинно відбивають собі вугольні барони продаючи в краю вугіль дороще. Але тільки частинно.

З тої причини, а також тому, що гор.-шлеський вугольний промисл знає краще нім. ринок і фрахти з Катовиць на нім. Шлеськ є богато нижчі чим до Ґданська або Трієсту. — Польща хотілаб вимусити на Німеччині відбирання якнайбільшої скількости вугля проти чого знов протестує тамошній вугольний промисл. Він твердить, що це спричинилоб богато гіршу конюнктуру для нього, а з тим безробіття і т. і.

Подібні трудноші є при залізному ломі, якого ввіз Польща знов хотілаб собі заґарантувати, вимагаючи високого континґенту. Німці продаючи свій лом полякам, мусілиб самі спроваджувати з загранищі і платити вищі ціни.

Користи для Німеччини з того, в чому вона особливо заінтересована, з імпорту до Польщі виробів хемічної і електричної промисловости, господарських і промислових машин, текстильки, конфекції і т. і. є сьогодні не такі дуже певні. Затяжна митна війна покликала завдяки аджок протекційній системі уряду не одну промислову галузь до життя з цієї царини в самій Польщі, а також дала змогу захопити польський ринок імпортерам інших країн, Чехословаччини, Анґлії та ін. Німці свідомі того, що доведеться їм боротись з конкуренцією, що особливо в початках трансакції будуть менш поважні.

Наслідком того витворилася в Німеччині така ситуація, що більшість і накликає до замирення (експорт Польщі виносив раніше 400 міл. зол. марок), то одночасно вимагає від уряду тверезої калькуляції на основі плюсів і мінусів та обережности в уступках.

Польська преса знов старається заховати зимну кров, не хвилюватись, хоч немає сумніву, що цей спокій лиш позірний. Сильне заінтересування преси і докладне реферування всіх вісток, стріч і бесід з цього обсягу свідчить про це найкраще.

Зайва річ доказувати, що Польщі залежить дуже на покінченні госп. війни з Німеччиною, більше навіть чим останній. Раз тому, що давніше біля 40 прц. польського експорту (в р. 1923 навіть 50 прц.) ішло до Німеччини — отже відновлення торгов. взаємин вплинулоб корисно на торг. білянс, — а друге тому, що годі зі всіх сторін, бодай з найважніших бути економічно відокремленим. І так на Сході є вес мертвий майже сусід і таким ще довго залишиться дарма що Боґомолов розмальовує райдужні надії на майбутній рік. Бо Польща не має на ділі що вивозити до Рад. Союзу; а колиб навіть мала, то не в силі булаб давати кредитів, без яких останній обійтись не може.

Через те вістка про постанову нім. кабінету міністрів з 27. жовтня ц.р. приступити знов до переговорів з Польщею для заключення госп. трактату, викликала широкий і радісний відгук у польській пресі.

І так новий рік принесе або замирення або скріплення господарської війни, бо тоді правосильною вже буде в Польщі нова максимальна митна тарифа, вістря якої буде звернене фактично проти Німеччини.

В. Нест-вич.

Оригінальна передвиборча тактика.

Після конґресу французьких радикалів.

Цими днями скінчився у Парижі конґрес радикальної французької партії, якої рішення кидають цікаве світло на напрямок французької політики. Радикальна партія виступає в теперішнім парляменті спільно з правими партіями в однім бльоку Національного Союзу. Ця її солідарність із правим крилом має на меті головно оборону фінансової політики Поанкаре, себ-то чисто шкурні інтереси з остраху перед загальним фінансовим крахом.

Та у повітрі пахне виборами. Радикальна партія скликає конґрес щоби порадитись над виборчою тактикою, від якої залежить скількість мандатів. І конґрес зриває спільний фронт з національними партіями в дуже оригінальний спосіб; він каже так: тактика на парляментській арені не одна річ, а тактика підчас виборчої кампанії — друга. Підчас виборів треба продовжувати політичну традицію і йти із соціялістами з якими радикали мають неодно спільне гасло. Та йдучи із соціялістами під голим небом, на вічах, не треба ще тим самим зривати із націоналістами під стелею парляменту, при зачинених дверях. Радикали не хотять підривати теперішнього кабінету Поанкаре, вважаючи його корисним із становища загальних економічних інтересів, хоча й не погоджуються з ним ідеольоґічно.

Коли соціялісти домагались від радикалів ясного вибору між національним бльоком і союзом з ними соціялістами, радикали відповіли: ні, ми ведемо наскрізь реальну політику. У цій реальности пішли вони аж так далеко, що полишили своїм місцевим комітетам право рішати в кожнім поодинокім випадку: з ким миритись і з ким воювати перед виборчою урною. Коли інші партії докоряли радикалам за таку подвійну гру — безхарактерністю, вони відповідали, що кожна партія робить те саме, тільки менше щиро.

Слід пригадати, що французька радикальна партія має між собою таких діячів як Ерріо, міністр освіти, Кайо, бувш. премієр і кількакратний міністр, Сарро, бувш. її голова, Мальві і цілу низку молодих політиків, талановитих теоретиків і тактиків. Характеристичною рисою конґресу було те, що загальні питання програми і майбутньої політики майже не були темою дискусії. Ніхто не знає, яке становище займуть радикали у новім парляменті, з ким будуть єднатись, чи задержать свою незалежність, чи зречуться своєї виборчої програми і з ким підуть на компроміс. Усе це залежатиме від успіхів. Покищо вони йдуть на ліво, бо цього домагаються виборчі настрої. Вони проголошують боротьбу національному бльокові поза парляментом, а одночасно виставляють на виборчій програмі такі ідеали: замирення наро-

М. ЗОЩЕНКО.

НОВІТНЯ ЖЕНЯЧКА.

— Давніше, громадяни, було куди простіше — сказав Григорій Іванович. — А женихам — то їм все було, як на долоні. Ось, скажемо, відданиця, ось її мама, а ось і віно. А коли віно, то знову таки — яке то віно: готівкою або, може бути, домик на підмурівці.

Коли готівкою — благородний родитель подає суму. А коли домик на підмурівці, то — знову таки — інша річ — який це домик? Може дерев'яний, а може й мурований... Все видно, все наглядно і нема ніякого фальшу.

Ну, а тепер! Ану-ко сунься тепер, хто жених — не розчовпаєш ніяк. Тому що в теперішнього родителя привички такої немає давати готівкою. А котрі женихи на майно орієнтуються — то ще гірше виходять.

Скажемо, нерухоме майно -- висить кожух на вішалі. Ну, висить і висить. Кожного дня, наприклад, можна його бачити і руками мацати, а коли до діла, то кожух отой як виявляється — комнатний піднаємець повісив і він зовсім не відданиці...

Ось вам і майно! З отаким майном крови більше напсуєш.

Ах, що тільки не робиться на світі — не розчовпаєш ніяк!

Я старий революціонер із девятого року, в усіх партіях побував, а й то в мене голова ходором ходить, і не второпаю.

Тільки одно наглядне, це — котрі відданиці служать. У тих без ошуканства: ставка, розряд, категорія... Однак і тут в дурні пошитись можна.

Ось мені подобалась одна. Переморгнулись. Познайомились. Слово по слові, де — кажу — служите, скільки одержуєте? Мовляв, розряд ваш і ставка?

— Служу — каже — на складі. Ставка така-то.

— Ну, — кажу — мерсі і прекрасно. Ви — кажу — мені подобаєтесь. І розряд ваш симпатичний і ставка нічого собі. Познайомимось ближче.

Почали ми з нею кінематографи відвідувати. Плачу я. Походили тиждень чи два, — ультимат їй ставлю: вводьте, кажу, в дім.

Ввела в дім. Ну, звичайно, в домі старенька мамуся. Батенько — отакий старий революціонер. Доня — відданиця і при ній я — ніби в характері жениха.

Дальше — більше. Ходжу я до них в гості і приглядаюсь. З мамусею на фільософічні теми розмови веду: мовляв, як їм живеться, чи не тісновато? Чи не прийдеться, борони Боже, помагати.

— Ні, — відповідає — що торкається помочі, не треба. А щодо віна, не збрешу, віна немає. Хоча білизну і пів тузина ложок можна відсипати.

— Ах, — кажу — матусю, божий цвіточку! Пів тузина чи цілий тузин — там іще побачимо. Чи варто про те говорити перед часом? Мені — кажу — ваша доня і так подобається — усе таки розряд 15, полекші, тальони... Це для мене ніби віно.

Ну, старенька, божий цвіточок, у сльози. І батенько, старий революціонер, прослезився.

— Щож, — каже — женись, любий, коли так.

Ну, заручини. Розмови. Зітхання.

А старенька, божий цвіточок, на церкву натякає. Не зле, мовляв, булоб у церкві обкрутитися.

А я кажу:

— Обкрутимось і так. Я — кажу — старий революціонер. Не вижидаючи чистки, покинув партію. Не можу йти проти своєї совісти. Не настоюйте.

Поплакала старенька. І батенько, старий революціонер, прослезився. А проте згоджуються.

Одружилися ми.

Ранками молода, гарна подруга відходить на службу, а в четвертій годині — назад вертається. А в руках у неї сувійчик.

Ну, звичайно, ніжні розмови — мовляв устават, Грицьку, пролежні вилежиш.

І знову сльози від щастя і медовий місяць.

І так продовжується та дискусія два місяці по новому стилю.

Аж одного разу приходить молода, гарна подруга без сувійчика і щось ніби — ридає.

— Ізза чого — кажу — ридаєте, чи не згубили сувійчика, борони Боже?

— Та ні, — каже — що значить сувійчик? Звільнили мене при скороченні.

— Та що ви, — кажу — змилуйтесь?

— Так! — каже.

— Дозвольте, — кажу — я від вас віна не вимагаю, але я — кажу — на службу орієнтувався.

А молода подруга невтішна.

— Так, — каже — звільнили як заміжну.

— Змилуйтесь, — кажу — та я сам до вашої установи піду зясувати справу. Тож неможливо.

І ось надягнув я чимскорше штани і вийшов.

Приходжу. Управитель — отакий старий революціонер, з борідкою.

Я йому, підляці, зясовую всі ходи справи, а він уперся і говорить — нічого не знаю. Я йому про віно, а він говорить — в семейні справи не встряваю.

Я кажу:

— Я теж старий революціонер, із пятого року.

А він із кабінету випрошує.

Попрощався я з ним і до дому. Приходжу. Подруга сидить і плаче.

— Щож, — кажу — плакати перестали! Я — кажу — з вами женився, а ви скорочуєтесь?

Беру її за руку і йдемо до матусі.

— Спасибіг, — кажу — за милість. Думаєте, тузин ложок дали і баста?

Ну, старенька, божий цвіточок, у плач. І батенько, старий революціонер, прослезився.

— Все — каже — від Бога. Може — каже — й так проживете!?

Хотів я батенькові по пиці шморгнути, та стримався. Ще, думаю, в суд, стерво, подасть.

Плюнув я друзяці на камзолю і вийшов.

А тепер я розвівся і шукаю відданиці.

(Переклад з російської мови.)

...ві при помочі Ліґи Націй і примусового роззброєння, порозуміння з Німеччиною і СРСР, оборона програми соціяльно-економічної відбудови у межах Франції.

Із радикальної партії виступив невеличкий гурток членів під проводом визначного старого парляментариста Франклен-Буйона, що боронив погляду про повне зближення з національним бльоком.

Радянська Україна

Десятиліття пролетарської революції в кривому зеркалі російських комуністів.

З нагоди десятиліття комуністичної революції в СРСР появилася у Ленінграді заходами і коштами „Красної Газети" величезна книга п. н. „Власть Советов за 10 лет — 1917—1927". На зміст її зложилися обширні вичерпуючі статті комуністичних теоретиків і фахівців, що зводять у кожній ділянці життя підсумки досягнень „пролетарської" диктатури за 10 літ. Обширно обговорює цю книгу на сторінках харківського „Комуніста" (з 29. X.) М. Скрипник. Він твердить, що в книзі не присвячено ніякої уваги ні Україні, ні її господарським та культурним досягненням, дарма, що претендує вона до вичислювання та підсумовання всіх досягнень більшовицького правління за десять літ, а в тому і досягнень у ділянці національної політики. З книги виходить, що ні України, ні Білорусі ні Закавказзя, ні Узбекістану ні Туркменістану як союзних держав нема, а є тільки Росія. У книжці поміщений раптом портрет Г. І. Петровського, голови ВУЦВК-ту і голови КП(б)У, але й то не в тому характері, а в характері одного з верманичів СРСР. Таким чином для рос. комуністів у тому ювилейному виданні Україна не істнує. З уваги на те, що призначена вона для поширення і між чужинцями, то ціль такого її зредагування ясна. На адресу одного з авторів цього збірника пише Скрипник дослівно: „Отже товаришам Воронським не слід би забувати за ті нові шари людських низин, за ті нові в історичному житті народи, що їх звів і виявив до творчої діяльности новий плугатар життя — жовтень. Їм належить великомайбутнє, не забувайте того, любі товариші Воронські. Треба це не тільки сказати, але й розуміти та охоплювати всеціле значіння цих гарних слів. Характер викладу в цьому збірнику жовтневих здобутків жадною мірою не допомагає усунути засвідчене товаришом Луначарським сумне явище, що **„взаємини поміж РСФРРР та Україною й почасти Грузією не досить повні"**.

В іншому місці читаємо в оцінці Скрипника на цей ювилейний збірник ще таке: „Автори статтів про розвиток культури, науки, літератури й мистецтва за жовтневе 10-річчя взяли собі завдання дати начерк розвитку культури СРСР і, на жаль, не охопили навіть цього завдання в цілости. Затушковано, зменшено, обійдено мовчанкою те численне й велике, що зроблено протягом жовтневого десятиріччя в царині піднесення і розвитку культурних народів СРСР, що зазнавали утиску панівних класів до жовтня. Хотілобся сказати, що от, наприклад, українська культура такими кроками пішла вперед, що про це годі було навіть мріяти в дожовтневій добі. Або бо тільки протягом 3-х останніх років українська література здобула куди більше виданих книг, ніж протягом цілого попереднього 180-тиріччя нової української літератури. На жаль, редактори даного збірника про це не знають і мови про це й не ведуть".

У збірнику мова тільки про російських письменників, російську літературу, про російських учених і російську науку, а про праці от хочби української Академії Наук і слова згадки нема. Для російських комуністів - редакторів збірника української літератури і науки укби й зовсім не було. З того бачимо, що між заслуженими інтернаціоналістами російської партії пануючою девізою в політиці та пропаґанді єдина неділима червона Росія.

Пам'ятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Відгуки дня.

Дещо з Африки.

Я досі знав тільки одно банкове слово „а конто". Приходило воно мені нераз, як приходило, приходить і буде приходити кожному українському письменникові серед наших обставин. Беру а конто гонорару рік по написанні твору, плачу а конто убрання два роки по перелицюванні його і т. д. і т. д.

Але недавно довідався я про нове слово: ескомт. Приходить воно тільки тоді, коли хтось має вексель і тільки тому, хто може мати вексель. Отже напевно не мені, ані подібному до мене. Ескомт векселя переводив мій товариш, який сам має гроші і якому не страшно давати поруку на гроші.

Ясна річ, що пішов у першу чергу до свойого банку і тому, що сума не була велика і тому що підписи на векслю були добрі. Йшло про чотириста золотих, гарантованих двома міліонерами.

— Моє поважання пану директорові.

— Гаразд, що скажете? Може знову вкладаєте гроші?! Тільки ради Бога не богато, бо ми потім не знаємо, що з тими грішми робити.

— Ні, пане директоре, тим разом хочу зескомтувати вексель.

Директор поблід.

— Вексель? На кілько?!...

— На чотириста золотих!

— Ісусе Христе, на чотириста! Даруйте, але на таку суму ми не можемо..

— Алеж підписи знамениті.

— Підписи?! Ми через підписи двох жидків потерпіли недавно на 10 тисяч долярів.

— Вибачте, але мене це не дуже цікавить. Воно цікавіше для банковців... Прошу мені сказати, як буде з векслем.

— Ми евентуально вам зескомтуємо. Тільки будь ласка, не кваптеся. Чотириста золотих!... Матінко Божа — тож сума!

(Директор думає, клієнт жде).

— Знаєте що, пане! Прийдіть до нас за три тижні. Я за той час скличу засідання, розберу справу і евентуально.. Врештою ви не по формі старaєтесь...

— Якто не по формі?

— А так! Требаж якесь подання, а до цього подання кілька аліґатів.

— А-лі-ґа-тів?!...

— Так є! Свідоцтво моральности ваше і ручителів, метрику, „довуд особісти", табулярний витяг. Більше не жадаю, бо знаю добре вас, а один ручитель є нашим постійним клієнтом.

— Дякую, пане директоре!

— Прошу дуже. Бачите, що ми для своїх не такі формалісти, як виглядає.

Мій товариш ще тієї самої днини зескомтував вексель у чужім банку...

— — — — — — — — — — —

Стільки оповів мені мій товариш.

Кожний, хто прочитав усе вище написане, подумає, що це певно сталося в нашій любій країні і в однім з наших банків.

Геть підозріння! Чиж можливе булоб таке в нас?!...

Це сталося в найбільш заказаній закутині середущої Африки. Не хотів виплатити бушменський банк лісовий, а виплатив англійський промисловий.

Галактіон Чіпка.

З концертової салі.

Концерт „Коломийського Бояна".

В неділю, 6. п. м. довелося мені бути на концерті в Коломиї, уладженім тамошнім „Бояном" в память Дениса Січинського. Концерт цей був доказом, що при добрій волі й охоті наше музичне життя можна богато краще розвинути та піднести його на висоту мистецьких вимог.

Хор „Колом. Бояна", поважний числом співаків, зіспіваний та карний, повним тоном та зрівноважений у динаміці. Більше уваги мусить тільки присвятити фразуванню та темпові, які часом виходять за слабо. Мішаний хор відспівав Січинського „Дніпро реве" і прольоґ до „Роксоляни" в товаристві орхестри — власної орхестри! Чиж це не є велике досягнення створити власну орхестру в зовсім вистарчаючій обсаді? До того прольоґ до „Роксоляни" технічно не легкий до виконання, а всеж таки вийшов зовсім добре. Таксамо були відтворені народні пісні Леонтовича на мішаний хор і Січинського „Непереглядною юрбою" й „Даремне пісне" на муж. хор. А як приємно було дивитися на ту ріжноманітність віку членів хору й орхестри! Серед молоді бачили ми й поважних, сиволосих громадян; видно, що всіх єднає одна думка, одна мета. Хорами й орхестрою диригував дуже справно й точно д-р Роман Ставничий і мабуть йому треба завдячити й цілість концерту.

Як солістки виступили: відома вже ширшому загалові співачка п-і Ковбузова, та пяністка п-і Новодворська. Про голос і техніку співу п-і Ковбузової були вже нераз згадки в часописах, які вказували на її голосові прикмети й вишколення. Це виявила вона й у відспіваних піснях Січинського „Бабине літо" і „Пісне моя". Пяністка п-і Новодворська має гарні прикмети у спокійнім виконуванні та певнім ударі, що видно було в поважнім, ліричнім „Андайте" Бетовена, яке своїм змістом дуже підходило до цілости концерту.

Концерт був попереджений відчитом п. Ос. Залеського зі Станиславова про творчість та значіння Д. Січинського. Велика саля „Каси ощадности" була виповнена публикою серед якої було доволі богато селян.

Я певний, що „Коломийський Боян" піде дальше у своїй праці та буде розвивати ще пильніше ті цінности, які вже придбав собі. Вірю, що він також і доповнить свою орхестру та стане взором праці для інших галицьких „Боянів".

Гість.

ПЕРЕД ПРОЦЕСОМ МАНУІЛЕСКУ.

Букарешт, 9. листопада 1927.

Процес Мануілеску потреває яких 8 днів, переважно при замкнених дверях. Обор. пос. Йонінеску **доказуватиме**, що кн. Карло хотів вертати до Румунії не як король, лише як реґент, отже Мануілеску не зміряв зовсім до детронізації теперішнього короля і до зміни конституції, лише до заступлення теперішнього короля й одного з членів реґ. ради кн. Карлом. Йонінеску зажадає переслухання кн. Карла. Суд певно відкине це внесення. — В Румунії заведено превенційну цензуру часописів.

БОЇ НА ВУЛИЦЯХ МОСКВИ Й ЛЕНІНГРАДУ.

Варшава, 9. листопада 1927.

Аґ. Всх. подає, що в Москві з нагоди роковин революції на вулицях Москви прийшло до демонстрацій опозиції. В середмісті крім портретів Леніна несли портрети Троцького і Зінов'єва. Похід опозиціоністів розігнано. Богато транспарентів сконфісковано. На Тверській вул. прийшло до завзятої сутички, якій кінець зробив кінний відділ війська. До ексцесів прийшло тому, що Троцький і Каменев хотіли виголосити промови. В Ленінграді також орийшло до ексцесів, коли Зінов'єв і Радек хотіли промовляти.

Біржа.

Гроші.

Долар 8·87·00—8·80·00, канадійський долар 8·85·00—8·86·00, корони чеські 0·26·25—0·26·50, австрійський шілінґ 1·25·00—1·26·00, рум. лея 0·05·33—0·05·75, французький франк 0·34·50—0·35·00, швайцарський франк 1·71·00—1·71·50, англійський фунт 43·20—43·50, німецька марка 2.11·48, данціґський ґульден 2·17·82, червінець 30·20—31·10.

Золото: 20 кор. 35·40—36·70, 20 франків 34·40—34·80, 20 марок нім. 42·50—42·80, 10 рублів рос. 46·80—47·00.

Срібло: кор. австр 0·66·00—0·66·50, 5 кор. австр. 3·45—3·50, фльорен австр. 1·72—1·75, рублі рос. 2·85—2·90, копійки за рубель 1·42—1·45.

НОВИНКИ.

— В день св. Дмитра, 8. XI. зібралися вечером у домі голови Українського Національно-Демократичного Обєднання члени Центрального Комітету партії, члени ред. „Свободи". „Діла", „Нового Часу", перемиського „Українського Голосу", а крім того прихильники і приятелі д-ра Дмитра Левицького, щоби зложити йому побажання з нагоди імянин. Іменем зібраних промовили до Шановни. Солєнізанта о. прал. Л. Куницький, В. Целевич, Дир. М. Заячківський, д-р С. Біляк. Л. Лепкий, Мил. Рудницька, П. Холодний і З. Пеленський, бажаючи йому здоровля і сил та якнайкращих успіхів у праці на громадському і політичному полі. Відповідаючи та дякуючи за побажання Шан. господар підкреслив, що найкращою запорукою успіхів нашої праці буде все тільки карність та сильна віра у власні сили. А всего цего необхідно нам особливо під теперішню хвилю, коли стоїмо напередодні дуже важних подій. Велика участь (біля 50 осіб) ближчих і дальших товаришів праці д-ра Дмитра Левицького у цьому його домашньому святі була наглядним показчиком цінкости та суцільности нашого національного табору, зокремаж нашої партії в нинішну пору і виявила, що особа голови УНДО є нині найважнішим обєднуючим чинником, без якого наврядчи партія моглаб виявляти таку тугість і суцільність. По офіціяльній, так сказатиб, частині свята виявлялася між присутніми щира товариська гутірка, що протягнулася до пізньої ночі.

— Український театр у Львові. З днем 11-го ц. м. починає свої вистави театр Кооперативи „Український Театр" у Львові під дирекцією Й. Стадника, в салі Музичн. Інституту Лисенка, вул. Шашкевича 5. На першу виставу піде „Маруся Богуславка" із п. Кривіцькою в головній ролі; для песи зладив нові декорації артист Боровик. 12-го ц. м. субота оперета Кальмана „Княжна циркіською" з пп. Орлян, Стадниківною, Неделком, Бенцалем, Рубчаком, Яремою. У неділю 2 вистави: в год. 3 попол. оперетка „Орлов", а вечером год. 7.30 премієра фантастичної песи А. Ридля „Зачароване коло" (в перекладі С. Тобілевич). На слідуючий тиждень підготовляють новинку „Любов — книга золота" песу Ал. Толстого і франц. письменника Жана Сармана „Найкращі очі в світі", а також відмову песи Вільдганса „Кохання". Дирекція театру обіцює починати вистави точно.

— Львівська хроніка. Львів дістане новий орган опіки суспільною мораллю, званий „санітарною бригадою", що матиме на меті боротьбу з тайною розпустою і з торговлею живим товаром.— На вул. Під Дубом найшли малу потайну фабрику.. перфуми та кольонської води, при нагоді, коли вибухла там пожежа. — Поліція найшла нову пачку з ноніміних летучок, друкованих на циклюстилю, які незнані рука розкидає по місті. Кажуть, що зміст летучок: критика уряду та наклепи на його членів. — Авантури у львівських каварнях є на порядку... вічнім. За одну з них у „Республиці" дістали по кілька місяців брати Станкевичі та Облонк, за те, що побили поліцаів, шиби та посудину. За непослух поліції у пяному стані відповідатиме теж гарячий пожарник Шульц, який вийшов із нерівної бійки сильно покалічений.

— Заява. Дістаємо таку заяву із Станиславова: Заявляю, що я до Комітету ЛОПП. (Ліґи Воздушної Оборони Держави) в Станиславові не належу, що відозву цього Комітету не підписав і ще я нікого до уміщення мого підпису на відозві не уповажнив. — **Д-р Йосиф Партицький.**

— Рекорди. Маґістрат у Лодзі призначив на найблизші дні 1000 ліцитацій наслідком незаплачення податків. — У Парижі арештували 76-літнього жебрака Андре за настирливість; при ревізії найшли при ньому 62.000 фр. призбираних з милостині. — У Відні задержали шофера авта, яке наїхало на прохожого. Виявилось, що шофер, 20-літній хлопець — Рудольф Віндішгрец, внук покійного імператора Франца Йосифа, що з нужди мусів узятись за таку професію.— У Будапешті всі члени родини Габсбурґів узяли участь у святі відкриття памятника національного мадярського героя Кошута, що був завзятим ворогом Габсбурґів.

— Розвід Шаляпіна. Московська реєстратура подруж подала до відома, що подружа Шаляпіна неважне. Шаляпін має платити своїй бувшій жінці місячну плату 300 дол. чи фунтів (велика ріжниця в ріжних інформаціях!) Тимчасом розведена жінка, бувш. італійська балеріна Торнаджі, що живе тепер на чужині, протестує телеграфічно проти такого рішення. Вона, каже, є уродженою католичкою, і її релігія не признає розводів. Ясно, що радянське законодавство не признає такого арґументу, вважаючи, що релігія є приватною справою людини. Торнаджі вийшла заміж за Шаляпіна в 1898 р., у добі, коли він здобув перші небувалі успіхи. Він познайомився із балеріною в московському театрі Мамонтова, де співав увесь сезон. Коли Шаляпін виїхав у Петербург Торнаджі відповідаючи повною взаємністю великому співакові, сама приїхала туди, прохаючи його вернутись у Москву.

— Брилянти до Америки. Цими днями продав уестмінстерський князь славний брилянт „Нассак" одному американцеві. „Нассак", що важить 80 каратів походить ще з середньовічної доби: був колись оком у **[illegible] статуї**

Шіви, біля міста Нассак. Коли британські війська зайняли це місто 1818 р. і знищили святиню забрали із собою „божеське" око.

— **Невідоме жидівське племя.** Член московської академії Вишневський відкрив у Самарканді невідоме досі жидівське племя, що має 10.000 членів. Воно живе там від часів Соломона і зберегло донині деякі стародавні звичаї.

— **Процес людини-горилі.** У Вінніпеґу почався процес проти злочинця Нельсона, що має на своїй совісти 22 жінок і дівчат, які задушив на протязі двох літ. Він є великанського росту, вкритий увесь волоссям і має вигляд гориля. Йому доказали досі тільки два злочини. Нельсон поводиться на суді зовсім спокійно і до вини не почувається.

— **Монте Карльо в клопотах.** Саля гри в Монте Карльо, що утримує своїми доходами всю державу Монако (Монако і Монте Карльо одно й те саме місто!), находиться тепер у фінансових клопотах. Не тому, що хтось, хто шукав там щастя, найшов його і розбив банк, а тому, що управа касина витратила незвичайно багато гроша на відновлення самого будинку і на влаштування нових осередків забави та вигоди для приїзних гостей.

— **Забава в галерії образів.** Німецьке місто Кассель має славу найбільше морального міста в своїй державі. Може саме з тої слави скористав молодий сторож у місцевій галерії образів, де находиться низка дорогоцінних Рубенсів і Рембрандтів, славних у всьому світі. Цей сторож Вільгельм Штеплер скористав із великих подорожніх саль музею ...у ночі і запрошував туди довгий час цілу громаду своїх знайомих, веселих парубків із дівчатами, на забаву. Грубі мури музею скривали гомін голосних банкетів і скрили до цього часу неодну тайну. Штеплер передумуватиме ці веселі ночі 3 місяці в мурах вязниці.

— **Народи СРСР.** Союзна Академія Наук опублікувала список народів, що заселюють СРСР. Всього їх 165. Серед цеї великої кількости народів є до 60 племен, що налічують менше 10 тисяч душ; є навіть племя — ішкашимці — що нараховує всього сто душ. Ось спис народів, найбільш численних, що входять у склад СРСР: великороси — 70 міліонів, українці — 25 міл., білоруси — звище 4 міл., кіргізи — 4 міл., узбеки — 3.760 т., поволжські татари — 2.260 тис., жиди — 1.897 тис., азербейджанці — 1.506 тис., молдаване — 1.300 тис., армяне — 1.126 тис., грузини — 1.094 тис., чуваші — 1.062 тис., німці — 1.044 тис., Скількість всіх інших народів менше 1 міліона. Ця статистика приведена мабуть по списках, основаних на заявах громадян, до якої нації себе зараховують.

— **Цигани осідають.** Уряд рад. України кілька місяців тому дав центральній комісії Націоналменш. директиву вжити заходів, щоби утворити сприятливі умови для переходу циган до осілого трудового життя. Нині в Криворіжській окрузі відведено велику земельну ділянку і віддано кільком десяткам циганських родин. Цигани прибули на цю ділянку і зараз-же взялись до роботи. Найблищим часом циганам-хліборобам видадуть інвентар. Довколишнє українське селянство висловлює цілковиту готовість допомогти циганській бідноті зорганізувати свої господарства. Побачимо, чи циган таки не потягне туга за таборним життям своїх предків.

— **Тайна порожного авта.** Заготовок та історія — першорядна тема до фільми. Текст до неї придумує париська поліція, що хоче збагнути, яка трагедія відогралась в порожнім авті найденім у лісі Вінсен, на передмісті Парижа. Авто вкрали невідомі злодії одному добродієві; воно мало зразу великий куфер, який щез. Авто, як показує годинник їзди, переїхало всього 150 км. На авті сліди револьверових стрілів і людської крови. Куфер, що щез, мусіли нести дві особи, бо він за важкий для одної. Хто кого вбив і з якого мотиву, з почування помсти чи для грабіжі — невідомо. Історія, яка нагадує початок оповідань Шерльока Гольмса, коли він сідав у фотель, закурював люльку і починав думати.

— **Світова всячина.** Рос. преса повідомляє, що в Тен-Тсіні викрили змову проти отам. Семенова, бувш. генерала протибольшевицької армії в Сибірі. — Згинув америк. летун Грей, що цього року здобув рекорд висоти 42.470 стіп. — Франція віднове з Югославією союз на 5 літ. — У Польщі будуть вибудовані крематорії для тих, що виразно перед смертю висловили волю бути спаленими. — До Льондону приїхав великий запас яблук із СРСР; англ. преса каже, що вони поганої якости. — Біля Камчатки потонув радянський корабель із моряками і 9 корейських більших лодок. — Циклон в Індії у супроводі повені забрав 300 людей. — У Франції відкрили численні фальшиві мадярські банкноти. — Мексиканська революційна армія зазнала повної невдачі. Кажуть, що її провідник ген. Гомез полонений.— Англ. спортовка Леґан, що спукала загал щодо перепливу Ля Манш засуджена на 110 фунт. карн. — Уряд республики Бразилії (в Півден. Америці) відступив Фордови простір на 5 міліонів акрів для розведення гумових дерев, яких йому потрібно для добування гуми на виріб наколісок. Форд буде творити на тому просторі нові оселі. — 55 прц. світового запаса золота находиться в Сполуч. Державах.

— **З кіна.** У кіні „Паляс" новий архитвір „Уфи" — „Шаління молодости" сензаційна еротичн. драма з пригодами; грають Каміля Горн, Фрайліх, Бруно Кастнер, Уорвік Уорд. — У кінах „Лев" і „Аполльо" небавком могутня фільма: „Грач у шахи" (Вязень цариці Катерини II.).

— **З Товариства „Просвіти" у Львові.** Перше число **„Життя і Знання"** розіслано на 2635 адрес, між ними було крім читалень і кооператив, 340 священиків, 884 учителі, 26 нотарів, 65 лікарів, 151 адвокатів і 86 інших. Стали передплатниками: 20 священиків, 73 учителі, 3 нотарі, 8 лікарів, 10 адвокатів і 76 інших. Повернули перше число: 20 священиків, 35 учителів, 3 адвокати, 3 нотарі, 5 лікарів (між ними навіть один і проспект, котрий ні до чого не зобовязує адресата). Решта осіб ні не повернули газети, ні не надіслали передплати. При таких видавничих умовах, зовсім позалежних від Товариства, не може бути мови про якунебудь культурну роботу. Тому щераз пригадуємо обовязок кожного свідомого чоловіка підтримувати всіми силами й засобами власний національний культурний рух.

— **На Хемічному Виділі Високої Технічної Школи в Данціґу** зложила перша українка п-на Леоніда Хромовська, член Т-ва Укр. Студ. Хем. „Смолоскип", головний іспит і одержала диплом інжиніра хемії.

— **Кушнірська** робітня Петра Карпяка є при вул. Курковій ч. 11 а, І. пов. на ліво.

✝ Посмертні згадки.

Гриць Чеховський адвокатський соліцитатор зі Заболотова б. ліквідуючий старшина УГА. помер в 40. році життя по довгій а важкій недузі дня 6. листопада 1927 у Львові заосмотрений св. Тайнами. Похорон відбувся дня 8. XI. ц. р. з каплиці на Янівський цвинтар у Львові, про що сповіщає всіх свояків, знайомих і приятелів — опечалена жінка. 882

Оповістки.

Т-во „Українська Бесіда" у Львові вул. Рутовського 22/І. і „Українська Захоронка" уладжують в суботу дня 12-го листопада 1927 для своїх членів вечерниці з танцями при добірній музиці. О численну участь ВП.ін. Членів враз з рідною просить Виділ. 899

Музична шкілка для дітий. З днем 15. листопада відкривається при Музичнім Інституті ім. М. Лисенка у Львові „Музична шкілка" для дітий дошкільного віку (від 4—6 літ). Методою Папе-Карпантіє відповідаючою для діточого віку подається початкові відомости з музики: сольфежу в сполуці з ритмічною руханкою. Оплата виносить 7 зол. місячно. Зголошення приймається в секретаріяті Муз. Т-ва ім. Лисенка вул. Шашкевича 5. щоденно від год. 3—6. 890 1—2

Відчит на технічні теми. Дня 12. ц. м. о год. 19. відбудеться в комнатах Товариства, Ринок ч. 10. відчит інж. Івана Озаркевича на тему: Технічне добування нафти в Бориславі. Відчит популярний, получений зі світляними образами. Гостям раді. Українське Технічне Товариство.

Пан Олесь Бабій має лист з України у нашій адміністрації. 1—1

Перегляд українських інвалідів. Чергові лікарські оглядини й реєстрація інвалідів У. Г. А. відбудуться: **В четвер, дня 17. XI. ц. р. в Тернополі** о год. 9-ій перед пол. в читальні „Просвіти", вул. Міцкевича ч. 11. для повітів: Збараж, Зборів, Золочів, Скалат, Теребовля і Тернопіль. **В суботу, дня 19. XI. ц. р. в Яворові** о год. 10-ій пер. пол. в канцелярії д-ра Ст. Кушніра, для інвалідів УГА Яворівського повіту. Кожний інвалід УГА обовязаний явитися до перегляду і принести з собою посвідку від місцевого парохіяльного уряду та читальні „Просвіти" або кооперативи про те, коли і в якій військовій частині став інвалідом, а також потверджений громадським урядом докладний виказ маєткового стану. — **Управа УКТОНІ у Львові.**

10-ліття Т-ва „Просвіта" в Рівному. В біжучому році Товариство „Просвіта" в Рівному святкує десяті роковини свого істнування. Коли пригадати, якою низкою великих переживань та тяжкої боротьби за істнування переплетені ці десять років просвітянської праці, то свято це має значіння не тільки для рівенської „Просвіти", але й для всього українського громадянства на українських землях у Польщі. Урочисте святкування Ювилею призначено в Рівному на день 21. листопада ц. р. з такою програмою: 1. В 10. год. рано — молебень і панахида по померших членах „Просвіти". 2. В 12. год. — святочне засідання Загальних Зборів Т-ва „Просвіта". 3. В 8. год. вечера — Святочна Академія і концерт-вистава. Рада Т-ва „Просвіта" запрошує всі українські організації цілого краю і громадян взяти громадну участь у святі, щоб таким чином свято це сталося одночасно маніфестацією української єдности та національної свідомости.

Замісць вінця на могилу бл. п. Іляріона Чапельського зложив д-р Андрій Чайковський в Коломиї 20 зол. на українських інвалідів. Щиру подяку складає Управа УКТОНІ у Львові. 885 1—1

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.